

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

9. ÉVFOLYAM - 2011/2. SZÁM

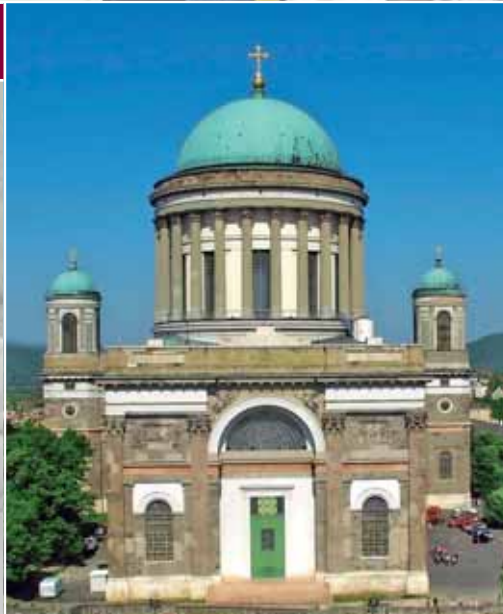
„Elérkezett az ideje annak, hogy ma már ne úgy tekintsünk a cigányokra, mintha egyedül csak segítségre szoruló szegények lennének. Tegyük erőfeszítést arra, hogy általánosan elismerjék a cigányok által képviselt emberi és lelki gazdagságot.”

Vándorlók és Útonlevők Pápai Tanácsa

PAPSZENTELÉS

KÖNYVTÁRFEJLESZTÉS

PANORÁMA TEREM

ÚRNAPI HITVALLÁS A VILÁG ELŐTT

Krisztus Testének és Vérének főünnepét, vagyis Úrnapiját a Szentháromság ünnepét követő vasárnapon, idén június 26-án tartotta a Magyar Katolikus Egyház.

Az ünnepet 1264-ben IV. Orbán pápa terjesztette ki az egész latin Egyházra a hit és a kultusz válaszáként azokra az eretnek tanításokra, amelyek kétségbe vonták Jézusnak az Eucharisziában való jelenlétét.

Az ünnepi körmenet kibővíti az Eucharisztia ünneplését: közvetlenül a szentmise után a keresztény közösség az Oltáriszentséget kiviszi a templomból, hogy a hitnek és a legszentebb Eucharisztia iránti tiszteletnek nyilvános tanúságát adja.

A hívek a körmenetben „Isten népeként” megvallják hitüket Uruknek, a templom körü-

Európáért, földrészünk népeiért mondott misét Erdő Péter bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke június 14-én Brüsszelben a Szent Mihály- és Szent Gudula-székesegyházban a magyar EU-elnökség közelgő befejezése alkalmából. A szentmisét, amelyen részt vett Schmitt Pál köztársasági elnök, a magyar prímás közösen mutatta be André-Joseph Léonard érsekkel, a belga katolikus egyház prímásával, André Dupuy-vel, az Európai Unióhoz akkreditált apostoli nuncissal, valamint Jean Kockerols segédpüspökkel, aki Belgium képviselője az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Tanácsában.

Erdő Péter bíboros engesztelő szentmisét celebrált Mádl Ferenc volt államfő búcsúztatása alkalmából június 7-én a Szent István-bazilikában. A szertartáson Mádl Dalma és a gyászoló család tagjai mellett megjelent Schmitt Pál jelenlegi és Sólyom László volt köztársasági elnök, Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László, az Országgyűlés, Baka András, a Legfelsőbb Bíróság és Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke, továbbá a diplomáciai testület több tagja is.

A főegyházmegye június 13-án rendezte meg hagyományos pünkösdhétfői programját, a Karizmák Ünnepét a máriaremetei plébániatemplom kertjében. Az ünnep mottója Szövetség a szeretetben volt. A délutáni pódiumbeszélgetésen Erdő Péter bíboros, a rendezvény házigazdája úgy fogalmazott: felelősök vagyunk népünk és kultúránk sorsáért. Az ünnepi szentmise homíliájában a főpásztor pünkösöd ünnepéről szólt, és visszatekinített a főegyházmegye fontos eseményeire.

A Szentatya, XVI. Benedek pápa 2011. június 6-án Alberto Bottari de Castello őrdezői címzetes érseket Magyarország apostoli nunciusává nevezte ki.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia május 31-én és június 1-jén tartotta nyári rendes ülését. Az ülésen beszámolót tartott

Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök a május 13. és 30. között az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában tett lelkipásztori látogatásáról. A konferencia megerősítette, hogy fontosnak tartja a külföldön, szórványban élő magyarok anyanyelvi lelkipásztori ellátását, ezért lehetőségeihez mérten továbbra is küld papokat a kint élő nagyobb közösségekhez.

Reinhard Marx münchen-freisingi érsek, bíboros és Hárs Ernő költő, műfordító kapta az ideai Stephanus-díjat, melyet Erdő Péter bíboros adott át a Szent István Könyvhét megnyitóján, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karának dísztermében. A május 16-21. közt, a Ferenciek terén 19. alkalommal megrendezett könyvhéten 31 könyvkiadó ajánlotta a közönség figyelmébe hétezer kiadványát, köztük 75 új művet.

Erdő Péter bíboros május 14-én ünnepi szentmisében újrászentelte a „Hit és egészség” turisztikai projekt keretében felújított nyírbátori minorita templomot és a hozzá tartozó kolostor most épült negyedik szárnyát, a Kelemen Didák Lelkigyakorlatos és Közösségi Házat. A Kelet-Magyarország egyik legértékesebb műemlékeként számon tartott, gótikus stílusú teremtemplomban két éve kezdődtek a munkálatok. A 3,5 milliárd forint összköltségű, Hit és Egészség című komplex vallás-turisztikai projekt keretében zajló felújítást mintegy 400 millió forintból valósította meg a debrecen-nyíregyházi egyházmegye a szabolcsi kisvárosban.

Május 14-én tartották az idén az Élő rózsafüzér zárandoklatot. Az ötödik alkalommal, a Család Évében is megrendezett program közös imádság volt Budapestért, a fővárosi és a környékbeli emberekért.

Az Ökumenikus Charta aláírásának tizedik évfordulója alkalmából az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa konferenciát

li szabadtéri oltároknál az Oltáriszentséget kiteszik, s az Eucharisziához kapcsolódó evangéliumi szakaszokról elmélkednek. A virágszirmok hintésével, az oltárok gyönyörű díszítésével, a dicsőítő imákkal és énekekkel, valamint az egész méltósággal teli körmenettel annak a titoknak a szépségére hívja fel hívek és járókelők figyelmét egyaránt az Anyaszentegyház, hogy Jézus Krisztus testét és véréát adta értünk a keresztfán és az általa alapított Eucharisztia szentsége áldozatának emlékeztető mindörökké megőrzi.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek a Szent István-bazilikában mutatott be délelőtti ünnepi szentmisét és vezette az úrnapi körmenetet.

A.Sz.

rendezett május 9-én a svájci Fribourgbán. A tanácskozás résztvevőit Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke üzenetben köszöntötte. A konferencia előadásai az ökumenikus mozgalom eddigi eredményeivel és jelenlegi kihívásaival foglalkoztak.

Boldogemlékű elődje, Mindszenty József hercegprímás halálának 36. évfordulóján, május 7-én Erdő Péter bíboros szentmisét mutatott be az esztergomi bazilikában. A szentbeszédet Schönberger Jenő szatmárnémeti megyéspüspök mondta az ország minden részéből és a határon túlról érkezett hívek előtt. Az idén húszéves szándékára, a Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola diákjai, tanárai és a szülők - az előző évekhez hasonlóan - immár tizedik alkalommal közös kerékpáros zárandoklattal érkeztek a szertartásra.

Május 7-én, szombaton tartotta búcsúját az Újpalotai Boldog Salkaházi Sára plébánia, amelyen az ünnepi szentmisét Erdő Péter bíboros mutatta be. Elsősorban lévén az eucharisztia közös ünneplése előtt együtt imádkozták a hívek a rózsafüzért és a loretói litániát a Főpásztor szándékára, a magyar ifjúságért és a családokért. Kiemelkedő nap volt ez a közösség életében, mivel tavaly május elseje óta önálló a plébánia, így a búcsú egybeesik az egyházközség születésnapjával is.

Szent Adalbert püspök és vértanú, a főegyházmegye védőszentje tiszteletére április 30-án Paskai László bíboros, nyugalmazott érsek szentmisét mutatott be az esztergomi bazilikában. Az ünnepi liturgia keretében került sor a Szent Adalbert-kitüntetések átadására. A főegyházmegyei elismerést az ezredfordulót követően alapították, és azoknak ítélik oda, akik hozzájárultak a keresztény értékek gyarapításához. Idén a díj nagyméretű Nemcsics Imre okleveles statikus kapta az egyház javára végzett építészeti munkájáért.

Neumayer Katalin

MAGYAR CIGÁNYZARÁNDOKOK A PÁPAI AUDIENCIÁN

XVI. Benedek pápa június 11-én kétezer cigány zárandokot fogadott Európa különböző országaiból, köztük hazánkból is.

A VI. Pál-teremben Antonio Maria Vegliò érsek, a Vándorlók és Utazók Lelkigondozása Pápai Tanácsának elnöke a Szentatyát és a zárandokokat köszöntő beszédében elismerően nyilatkozott magyarországi tapasztalatairól:

- Éppen most tértem vissza Magyarországról, ahol körülbelül nyolcszáz ezer cigány él. Meglátogattam néhány cigányok lakta falut, és az otthonaikban is jártam. Találkoztam velük a máriapócsi görög katolikus és a latin rítusú mátraverebély-szentkúti nemzeti kegyhelyen is. Azt tapasztaltam, hogy a helyi egyház értékes lelkipásztori munkát végez a cigány testvérek körében.

A Szentatya elismerően köszöntötte a cigányokat, akik Európa minden részéből érkeztek Rómába, hogy kinyilvánítsák hitüket és szeretetüket Krisztus, az Egyház és

A magyar zárandokokat Dül Géza atya, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia cigánypasztorációs referense vezette. A Magyar Kurír szerkesztőségének kérdésére válaszolva elmondta: a találkozó jóval kisebb mértékűnek indult, és végül hazánkból is rengetegen vettek részt rajta. Hangsúlyozta:

- Nagy szomjúság van a cigányságban az iránt, hogy megtalálja a helyét az Egyházban. Kiemelte: a pápai megnyilatkozások általában a cigányságnak küldtek üzenetet. Most

Két ifjú cigány az ormánsági kis faluból, Gilvánfáról utazott Rómába, a Sant'Egidio közösség segítségével. Körtvélyessy Mónika, a pécsi közösség tagja a Magyar Kurírnak elmondta, miként ismerték meg őket, s váltak a barátáikká, testvéreiké, melynek köszönhetően találkozhattak a Szentatyával.

- A közösség által szervezett krakói-auschwitzi zárandokútra elvittünk Gilvánfáról húsz fiatait. Nem véletlenül éppen

a pápa iránt. Idézte elődje, VI. Pál 1965-ben mondott felejthetetlen szavait: „Ti nem az egyház peremén, hanem bizonyos szempontból a központjában, az egyház szívében vagytok!” Rámutatott: „A cigányok Isten zárandok népeinek szeretett csoportját alkotják, és arra emlékeztetnek, hogy »itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyó-dunk.«” (Zsid 13, 14)

Szólt az egybegyűlteknél Boldog Ceferinóról, aki példaképük lehet az imádságban, a szentségek szeretetében. Beszédében olyan népnek nevezte a cigányokat, amelyet az elmúlt évszázadokban nem jellemeztek nacionalista ideológiák, amely nem törekedett földterületek birtoklására vagy mások feletti uralomra. Hontalanok maradtak, és az egész földrészt otthonuknak érezték. Utalt arra, hogy sajnos hosszú évszázadokon át megismerték a kitaszítottság, sőt az üldöztetés keserűségét. Cigányok ezreit gyilkolták le barbár módon a haláltáborokban. Ez a dráma,

azonban XVI. Benedek pápa Európához szólt, melynek lényegéhez tartozik a sokféle kultúra, azok gazdagságának elfogadása, egymáshoz, így a cigánysághoz való viszonya is. Új szemléletről árulkodik ez az üzenet, melynek alapján az európai többség önmagát értelmezheti. A cigányok odafigyelnek a Szentatya szavára, hitelesnek tartják. Nem arról van szó itt, hogy mi teszünk valami jót a cigányság felé, hanem mi magunk leszünk gazdagabbak azáltal, hogy befogadjuk azokat

oda: ők maguk korábban készítettek egy holokauszt-kutatást lelkes történelemtanárukkal, Heidi Péter segítségével. Kitétek egy hirdetőt az iskolájukban, hogy ki tud valamit egy Lili nevű gilvánfai lányról. A gyerekek elkezdtek kutatni és kiderült számukra, hogy ezt a zsidó lányt a második világháborúban deportálták. Kikutatták a családfáját, felgöngyöltették a sorsát, találtak régi fotókat, ahol cigány és zsidó emberek voltak együtt, köztük

a porrajmos, sajnos kevésbé van jelen a köztudatban, arányait sem mérték még fel a magatejeltségében, de a cigányok szívükben hordozzák emlékét.

Hangsúlyozta: az európai lelkiismeret nem felejteti el ezt a nagy fájdalmat! A cigányok soha többé ne legyenek üldöztetés, viszályozás és megvetés tárgyai! Keressék mindig az igazságosságot, a törvényességet, a kiengesztelődést és törekedjenek arra, hogy ne okozzanak szenvedést. Arra kaptak meghívást, hogy tevékenyen részt vegyenek az egyház evangelizációs küldetésében. A cigány származású papok, diakónusok, Istennek szentelt személyek Isten ajándékai, jelzik, hogy a helyi egyházak pozitív párbeszédet folytatnak a cigánysággal - mondotta. Végezetül arra buzdította a cigány zárandokokat, hogy közösen írják meg történelmük új fejezetét Európa részére.

az embereket, akik a cigány kultúrában szocializálódtak. Az Egyház valóban sokat segíthet a cigányokkal való kapcsolat építésében. Az intézmények szintjén jól látható, hogy pusztán pénzzel nem lehet megoldani a problémákat, még akkor sem, ha jó szakemberek megfelelően osztják el a keretet. Nagyon fontos az emberi méltóság kérdése. Az az ember képes integrálódni, aki ráébredt emberi méltóságára: ebben pedig sokat segíthet az Egyház.

Lili is. Ezt követően életben maradt rokonai eljöttek látogatni Gilvánfára. Olyan fotót készítettek, amelyen a régi képen szereplő zsidó és cigány emberek unokái szerepelnek együtt. Nagyon szép esemény volt. Ezek a fiatalok azóta részt vesznek a közösség alkalmain, és bár maguk is szegények, a közösségben testvérekké válva ők is segítenek más szegényeknek, eljárnak meglátogatni a szociális otthonokban élő időseket is.

T.Zs.

Az esztergomi Főszékesegyház 2007-ben ünnepelte felszentelésének 150. évfordulóját. A Bazilika épületének azonban nemcsak építészeti múltja van, hanem színes jelene, jövője is. A jubileumi ünnepségsorozat után már 2008-ban újra tervezőasztalhoz ültek a mérnökök. Szükségessé vált a kupolát tartó fődém beázásának és az 1996-os földrengés okozta sérülések elhárítása. 2009-re fejezték be a kupoladob szigetelését, szerkezetét is megerősítették. Javításokat végeztek az oszlopfőkön, a falazaton, az üvegezésen, új vakolatot kapott a kupola alatti falszerkezet teljes hengerpalástja. A helyreállítással a Bazilika alsó kupoladobját megnyitották a látogatók előtt, és a közlekedés biztonságát javító új levezetőt, a Déli lépcsőt is megépítették. Az új lépcsőház elektromos rendszerre, ha késve is, 2010-re elkészült, a II. szinten található délnyugati közlekedő térrel és vizes helyiségekkel együtt. Az Északi oldalon, több mint 150 évvel a tervezése után fejezték be a másik csigalépcső továbbépítését, amely így a Kincstáron túl már egészen a II. emeletig elér, és a nagyközönség számára is megközelíthetővé válnak a bazilika talán legizgalmasabb terei. Az 1996-os földmozgás figyelmeztetését komolyan véve jelentősen megerősítették a Dunára néző nyugati főfal szerkezetét. Több tonna vasbetont, speciális horgonyokat építettek be, hogy a Főszékesegyház tömege ne

tudjon megmozdulni. A II. emeleten a szerkezeti munkák idén őszre befejeződnek, télen a terek gépészetét építik be, és a belsőépítészeti munkákat végzik el.

A Bazilikában nem csak egy képzeletbeli, „a tetőn dolgoznak” táblát tehetnek ki: a Plébánia saját forrásaiból elkezdte az altemplomban egy urnatemető építését. Ez a beruházás sokkal nehezebb és költségesebb a hely különösen kiemelt, műemléki volta miatt, mint egy egyszerű temetőben. Az urnatemető első két termét június 30-án Erdő Péter bíboros áldásával nyitják meg.

A tervek szerint 2012-ben a látogatókat már az új termekbe vezethetik, amelyeket korábban a Prímási és a Főkáptalani Levéltár használt. 2013-ban összesen 300 négyzetméter teret lesz megtekinthető a Főszékesegyház története, és feltárul a magasból a fenséges panoráma.

Az első teremben a Bazilika építéstörténeti állandó kiállítása nyílik. Kühnel Pál a tervezett egyházi központról 1821-ben készített - azóta restaurált - makettjével. Azonban nem csak a múlttal találkozhatunk: a legmodernebb informatikai eszközök segítségével alkalmassá válik az előadások, bemutatók

KÜZDVE ÓRZI FÉNYÉT A BAZILIKA

térbeli grafikus megjelenítésére is. Kiválóan szolgálhatja a múzeumpedagógiai foglalkozásokat is. A Bazilika a terem felszerelésétől és megindított pedagógus-kapcsolati programtól az iskolás látogatók számának jelentős növekedését várja.

A teremgyűttes középső tagja a Panoráma terem, amely 23 méter magasságból - amihez a Várhegy teljes magassága is hozzáadódik - szinte az esztergomi Víziváros fölé „ugorva” nyújt teljes kilátást a Dunakanyarra, előtérben a Mária Valéria híddal. A terem a megpihenést, a lenyűgöző élmények feldolgozását szolgálja, a 90 lépcsős leküzdésében megfáradtak pedig a kávézóban felfrissülhetnek. A panorámát a 11 méter széles és 5,6 méter magas ablak szolgáltatja, ami most is központi eleme a Bazilika nyugati homlokzatának. Ezzel a hűvösebb elő- és utószobában, valamint esős időben is lehetővé válik a kitekintés a Várhegy környezetére.

A harmadik terem - a tervek szerint - a Kincstár liturgikus textilkiallításának ad helyet. A magas művészi értékű, különleges kidolgozású textilműtárgyakat eddig helyhiányában nem volt mód bemutatni. Nagy részük a liturgikus reform óta már nem használatosak, napjainkban már a történelmük és funkciójuk is kevésbé ismeretes.

A fejlesztések a Bazilikában más helyszíneken is folynak. A kupolában 2012-ben is dolgoznak még: a felső kupoladob látogatói kilátóját szükséges felújítani, biztonságosabbá tenni, miközben „odalent”, a déli torony földszintjén is korszerűsödik majd a Bazilika központi pénztára.

Mindezekhez nemcsak a Főegyházmege anyagi támogatása és előjáróik bizalma, szorgalma, de Mennyei Urunk áldása is szükséges. Amint a zsolttárfő figyelmeztet (Zsolt 127,1): „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők!”

H.Gy.

ISMÉT MEGNYÍLT A BUDAI VÍZIVÁROS LORETTÓI KÁPOLNÁJA

Több mint száz év után, 2011. május 1-jén ismét megnyílt a budai Szent Anna-templom felújított lorettói kápolnája, Szűz Mária názáreti házának stilizált másolata. A legenda szerint a názáreti házat a keresztes háborúk végén angyalok repítették az itáliai Lorettóba, ahonnan a Szent Ház kultusza egész Európában elterjedt.

A vízivárosi plébániatemplom lorettói kápolnáját eredetileg 1749-ben építtette az akkori jezsuita plébános, Reck József, akkor, amikor a templom hajója még el sem készült. A 20. század elejére berendezése eltűnt, húsvéti szentsírként, karácsonyi betlehemként, alkalmi kiállítóterként és raktárként használták. Felújítása 2010 őszén kezdődött és idén januárban ért véget. Megtalálták, és Burits

Oktávián tervei szerint helyreállították a lorettói kápolnák jellegzetes elemeit: a téglaborítást, illetve téglát imitáló falfestést és a

falfülkéket. Az elveszett kegyszobor helyére a Brünni Madonna kegykép egy barokk kori másolata került, a szentélyben pedig a mai kívánalmaknak megfelelően szembemiséző oltár épült.

Az ünnepi szentmisén - a plébánia jezsuita múltjának jegyében - Szabó Ferenc jezsuita atya prédikált. A megnyitás alkalmából, a budavári Nagyboldogasszony-főplébánia szíveségéből, ideiglenesen elhelyezték a templomban a szomszédos Mátyás-templom máig megmaradt lorettói kegyszobrát, a „Fekete Madonnát”, amelyet Kollonich Lipót győri püspök 1688-ban adományozott a budavári jezsuitáknak. Az ünnepséget a Szűz Mária titulusait szépségesen elősoroló lorettói litánia elénekklése zárta.

Koltai András

Májusban két alkalommal is Szentendrén járt Erdő Péter bíboros. A különleges alkalmak apropóját az adta, hogy a Magyar Katolikus Egyház feje kánoni vizitációt tartott városunkban, a Keresztelő Szent János-plébánián. Ennek során ellátogatott a plébániához tartozó templomokba, a katolikus oktatási és egyéb tevékenységet folytató intézményekbe, valamint május 22-én, vasárnap a Péter-Pál-templomban 71 fiatalnak szolgáltatta ki a bérmálás szentségét. A főpásztorral beszélgettünk a déli szentmisét követően.

- A kánoni vizitációról szóló jegyzőkönyvek az egyháztörténet-írást talán legértékesebb forrásai. Milyen képet festenek rólunk ezek a feljegyzések évtizedek, évszázadok múlva?

- Korunk jellemzője a tartósság hiánya. Nem maradnak kőbe vésett feljegyzések, még csak könyvtárak sem, hanem leginkább az internetet használjuk az információk tárolására. Az összegyűjtött tudást lejegyezzük és tároljuk valamilyen formában, de csak évtizedek múlva derül ki, hogy ezek hozzáférhetőek maradnak-e. Már a harminc évvel ezelőtti fénymásolatok is kezdik elveszíteni az olvashatóságukat. Amint a látogatások befejeződtek, nyomdászokkal fogjuk kitalálni, milyen technikával nyomtassuk ki a legtartósabban az így keletkezett iratokat. Az Egyház azonban az emberek szívében él, és csak másodlagosan a kövekben. Nem a szellem az anyag terméke, hanem fordítva: először van a gondolat, a lelkesedés, az emberi törekvés a szív mélyén, s ezek nyomán mozdulnak meg a kövek. Nekünk az egyházi jogszabályok évszázadok óta előírják, hogy járjuk végig a plébániáinkat. A középkor végén, az újkor elején új intézményes formát öltött az egyházmegyei zsinat, majd a kánoni vizitáció. Világossá vált, hogy a püspöknek olykor személyesen is meg kell látogatnia a plébániákat. Ilyen kánoni vizitációkra különösen akkor van szükség, amikor nagy változások mennek végbe a társadalomban vagy a világegyházban.

- Milyen nagy változást jelez a mostani vizitáció?

- Az ezredforduló után az Apostoli Szent-szék új direktóriumot adott ki a püspökök egyházmegyei szolgálatáról. Ebben az áll, hogy a püspöknek nemcsak esperesei útján, hanem olykor személyesen is látogatnia kell az egyházmegye plébániáit. A főegyházme-

A BÍBOROS LÁTOGATÁSA

gyében utoljára 1934-ben, Serédi Jusztinián primás idején került sor ilyenre. Tavaly év elejével indult a mostani egyházlátogatás, és körülbelül három és fél év alatt kell befejeződni. Jól haladunk, mert a mintegy 150 plébániából 55-öt sikerült meglátogatni, és még csak egy év telt el a rendelkezésre álló időből. A látogatás során először az Oltárszentség előtt tesszük tiszteletünket, mert Ő templomaink igazi házigazdája, majd meglátogatjuk az egyházi intézményeket, ezután az önkormányzatot, amennyiben intenzív kapcsolat van a településvezetés és az Egyház között. A plébániai gazdálkodástól a jövőbeni terveken

át az épületek kihasználtságán keresztül egy 667 kérdésből álló listán ellenőrizzük a plébánia állapotát, s ebbe beleértendő a személyügyi kérdések is. A plébániai képviselő-testület kártyaszociogramjait külön figyelemmel kísérjük. Fontos és bátorítandó az ő szociális tevékenységük, mert amilyen messze elér a hitet hirdető szavunk, el kell érni a segítő kezünknek is.

- Milyen sajátosságokat tapasztalt Szentendrén?

- Két olyan temploma is van a Keresztelő Szent János-plébániának, amely plébánia-templomi funkciót lát el. Mindkettő értékes és szép, ahogyan a katolikus iskola és óvoda közelsége és együttműködése is dicséretes.

Sok kedvező körülmény támogatja a közösségi életet, de a leglényegesebb, hogy sok hívó tartozik a plébániához. Szentendre az agglomerációs kitelepülés kitüntetett célállomása. Sok fiatal család költözik ide, de ahogy láttam, nem alvóvárosként működik, hanem valódi, intenzív hitélet és közösségi élet zajlik.

- Mit tehetnek a hívek hitük megtartásáért?

- A hit nem statikus állapot. Nem a megtartásáért, hanem a megéléséért küzdünk. Lesz olyan nem hívó, akit ez inspirál, és lesz, aki irigykedni fog. A hívó alapvető feladata,

hogy a hitéből fakadó kihívásoknak megfeleljen. A hívó meggyőződésből hisz, mert találkozott Krisztussal. Mindig van, aki meghallja azt a tiszta és szelíd szót, amellyel Krisztus hív minket.

- Mennyire hallották meg a szentendrei hívek ezt a „tisza, szelíd szót”?

- A szentendrei Keresztelő Szent János-plébánia aktív csoportok, közösségek színpontja. Nemcsak teadélutánokra jönnek össze, hanem közösen imádkoznak és másoknak is segítenek. Nagy öröm és biztatás, hogy ilyen emberekkel találkozhattam itt.

Bokor Tamás

JELES ÉVFORDULÓ

Húsz éve működik a Mindszenty József Katolikus Általános Iskola Esztergomban, amelyet rendezvénysorozattal ünnepeltek az érseki székhelyen. Május 6-án Erdő Péter bíboros tartott hálaadó szentmisét a Szent Anna-plébániatemplomban, amelyen méltatta a világnézet és tudás egységének megteremtéséért a katolikus iskolában folyó oktatás, emberségre és hitre nevelő, Istenhez vezető munkát. A katolikus egyház oktatási feladatairól szólva a bíboros rámutatott: a kereszténység nem kötelezi az egyházat, hogy oktatási intézményeket működtessen, ám a keresztény közösség mégis feladatának tartja az oktatást és a nevelést, mert az ember egységéről vallott nézetei alapján az ismeretközlő tanítás és a nevelés elválaszthatatlan, és utóbbitól pedig szintén elvá-

laszthatatlan a hit világának megismertetése - és ebben az egyház intézményei természetesen vezetnek a tanulókat.

„Ez persze arra kötelez” - emelte ki a bíboros -, „hogy szívvel-leléssel fáradozzunk iskoláink katolikus azonosságáért.” Az oktatási intézmények fenntartásának másik oka az irgalmasság, melynek lelki cselekedetei között kiemelkedő helyen áll a tudatlanok tanítása. Nem „kulturális ambíció” az oktatás és az intézmény-fenntartás, hanem irgalmasság. Tanítani a szegény gyerekeket, hogy tisztességesen boldogulhassanak az életben. Ez a katolikus iskola „aktualitása”: olyan képzés, amely növeli a fiatalok esélyét az életben való boldogulásra. Ha sokan nehezen jutnak megfelelő oktatáshoz, akkor az egyház feladata ilyen iskolák fenntartása. „Különösen nagy kihívás ez mai korunkban, amikor sok társadalomban szétzúzórozkodik

a kép az emberről, a világról, a megismerhető igazságról, az elsajátításra érdemes tudásról és munkáról” - tette hozzá a primás.

A szentmise után az iskola tornacsarnokában Espasa Sancho Ramon, az intézmény igazgatója röviden összefoglalta az intézmény húsz évét, az alapítását, a tervezést, a folyamatos bővülést, amelynek nyomán a „Mindszenty” nemcsak iskolává, de a város oktatási rendszerének integráns részévé, a plébánia mellett pedig közösséget formáló és fenntartó intézménnyé fejlődött.

A köszöntő után a diákok léptek a színpadra „Itt élned s halnod kell” című előadásukkal. A másfél órás bemutatót követően Erdő Péter és Espasa Ramon megkoszorúzták a névadó mártír szobrát az iskola udvarán, majd közösségi vacsorával zárult az ünnepségsorozat.

T.I.

FEJLESZTÉSEK A KÖNYVTÁRBAN

meghatározó gyűjteményű könyvtárainak összefogása jegyében meghirdetett pályázat forrásaiból az intézmény könyvtárszakmai feladatokra, képzésekre és menedzsmentre egyaránt jelentős összeget fordított. Az igen értékes régi könyves gyűjtemény nagy részét katalogizálták, emellett teljes honlap-rekonstrukcióra és információs kiadvány megjelentetésére is lett lehetőség.

A könyvtár története 1566-ig nyúlik vissza, amikor Oláh Miklós Nagyszombatban megalapította az első magyar papképző intézményt. A könyvtár - biztosítva a folytonosságot - ma is letétként kezeli az Érseki Papnevelő Intézet gyűjteményét. A hajdani nagyszombati szeminárium második alapítójának Pázmány Pétert tekintjük, aki nagyobb épületben működtette tovább az általa Szent Istvánról elnevezett szemináriumot. Ennek az örökségnek az átadására hivatott a jogutódintézmény, könyvtára pedig a mai igényeknek megfelelő felsőoktatási könyvtárként biztosítja a képzési-kutatási szakirodalmi feltételeket.

A régi könyvek többsége a nagyszombati egyetem alapításának (1635) éveiből származik, és dokumentálja a késő középkor közép-európai egyházi műveltségét. A gyűjtemény kb. hatezer régi könyvet (1800 előtt nyomtatott művet) számlál, köztük ősnymtatványok, töredékek, antikvák talál-

hatók. Ezen kívül kéziratos művek, oklevelek tartoznak gyűjteményébe. A régi könyvek possessor-bejegyzéseiből - a tulajdonosra, birtokosra vonatkozó beírásokból - egyértelműen rekonstruálható a könyvtár ősi, pozsonyi-nagyszombati magja.

A legértékesebb darabok között tarthatók számon a Kaldi-féle bibliafordítás kéziratos lapjai és kottás zenei forrásaink. A liturgikus zenei gyűjtemény is kiemelkedő: nyomtatott művei hiánypótlóak a kutatás számára, legértékesebb, kéziratos darabjaiban pedig a középkori esztergomi dallamkincs hagyománya jelenik meg.

A könyvtár online szolgáltatásokkal (katalógus a régi könyvek címlapfotóival, előjegyzés, internethasználat) és a díjmentes beiratkozás, helyben olvasás, szakirodalmi forráskutatás lehetőségével várja és segíti olvasóit.

A projekt során elvégzett munka talán jelzésértékkel bír a tekintetben, hogy a XXI. század egyházi könyvtárai versenyképesek lehetnek a kutatási-képzési feltételeket tekintve az országos nagy gyűjtemények mellett, ill. velük együtt is.

Köszönet illeti a fenntartót, hogy lehetőséget biztosított a pályázaton történő elindulásra, melynek sikerét reményeink szerint az olvasók élvezhetik, de némi lendülettel szolgálhat az egyházi könyvtárügy számára is.

Szalai Katalin

Kontsek Ildikó

a művész többször is felhasználta, így a motívumok gyakran ismétlődnek.

A két tárlat összekapcsolását segíti a kiállításrendezés is. Amíg a Magyar Nemzeti Galéria kiállításán - a Keresztény Múzeumban is bemutatott - rajzok egy részét digitális technikával reprodukálják a festmények mellett, addig a Keresztény Múzeumban a grafikák mellett lévő fotoreprodukciók hívják elő emlékeinkből a Budapesten látott festményeket.

Az október 2-ig látogatható kiállítás a június 18-i megnyitóval csatlakozott az esztergomi Múzeumok Éjszakájához. Az egyházi intézmények közül a Keresztény Múzeum mellett a Prímás Pince és a Bazilika tartott a szokásosnál hosszabban nyitva. Különleges tárlatvezetések, múzeumpedagógiai foglalkozások, zenei programok fogadták az ezret meghaladó létszámban megjelent érdeklődőket.

Kontsek Ildikó

A TEMPLOMOK IS EGYÜTT ÉJSZAKÁZTAK A MÚZEUMOKKAL

A budapesti Múzeumok Éjszakája programhoz kapcsolódva június 25-én néhány gyönyörű templom is megnyitotta kapuit a fővárosban, feltárva szépségének titkait, meglepetésekkel és műsorokkal várva a látogatókat. A Múzeumok Éjszakáján az érdeklődők megtekinthették azokat a múzeumokban őrzött szakrális kincseket, melyeket annak idején templomokban használtak: meditációs képeket, különleges öltözékeket, használati tárgyakat. A nyitott templomokban pedig ezeknek a tárgyaknak az eredeti környezetét

láthatták, művészettörténészek vezetésével bepillantást nyerhettek azok használatába.

Az éjszaka során megnyílt a Mátyás-templom és a Városmajori templom, ahol „Kalandozás a tükörben” címmel Dóczy Péter Pilinszky estje hangzott el hárfakisérettel. A VIII. kerületben a Szent József-plébániatemplom különleges programmal várta az érdeklődőket. Székely János cigánypasztorációért felelős püspök roma szentmisét mutatott be, majd megáldotta Bada Márta festőművész *Krisztus szenvedéstörténete* című képsoro-

zatát. Ezután a történelmi egyházak lelkipásztorainak részvételével asztali beszélgetés folyt a roma integráció ökumenikus vonatkozásairól. A ferencesek belvárosi templomában a zeneművészeti egyetem hallgatói Liszt Ferenc műveiből adtak elő.

Az este ízelítőt nyújtott a szeptember 17. és 25. között ötödik alkalommal megrendező Szakrális Művészetek Hete program-sorozatába, amelynek keretében szeptember 17-én, szombaton újból megtartják a Nyitott Templomok Éjszakáját.

Agonás Szonja

NAPKÖZI A PLÉBÁNIÁN

A nyár első napjaiban sokat lehetett hallani arról, hogy egyre nagyobb gondot jelent a vakációjukat töltő gyerekek étkeztetése, időtöltésük megszervezése. Ha visszatekintünk az elmúlt évtizedekre, láthatjuk: ennek a súlyos problémának több oka is van. Elsőként talán a családok anyagi helyzetét kell említenünk. Kevesen engedhetik meg maguknak a többhetes nyaralást. Az utazás, valamint a szállodai költségek meghaladják a házaspárok anyagi kereteit, sőt, rövid nyári szabadságukat sem pihenésre, hanem inkább munkára fordítják. A másik problémát a családok széthullása jelenti: az elvált szülők nehezebben tudják megoldani, hogy gyermekeiket hosszabb időre a - szintén anyagi nehézségektől szenvedő - nagyszülőkre bízzák. Mindezek mellett a probléma az iskolák anyagi kereteit is túlfeszíti.

Ebben a szociális problémákkal küszködő társadalomban megnövekszik a közösség szerepe, amelyekben önként vállalkozók áldozatos munkával foglalkoznak a kicsikkel. Ilyen közösségek a plébániák, amelyek rövidebb-hosszabb ideig táborokat szerveznek a gyerekek számára. A Budapest-Újlaki Sarlós Boldogasszony Plébánia másfél évtizeddel ezelőtt az adottságainak megfelelő utat kezdte járni: Lasetzky Frigyesné Krisztina és barátja, Németh Anikó - akik többgyermekes édesanyák és pedagógusok voltak - vezetésével arra vállalkozott, hogy a plébánia közösségi házában napközit szervez. A kezdeti időben sokat segített Zurbó Péter drámapedagógus is.

A tábor legfőbb jellegzetessége, hogy a gyerekekkel egyetemisták foglalkoznak, akik erre a vizsgáik mellett szentelnek időt. Mivel a programot a környező állami általános iskolákban is meghirdették, akadnak, akik így kerülnek közel az egyházhoz, vagyis van miszsiós küldetésre is lehetőség. A nyári programok jelenlegi vezetője az azóta az égbe távozott Lasetzky Frigyesné lánya, Krisztina és

Kovács Bettina, akik társaikkal együtt pedagógusnak készülnek, így számukra a napközi a hivatásukra való felkészítés fontos iskolája is. A közösségi együttlét programjait úgy állították össze, hogy abban helyet kap a közös imádság, a hitoktatás, az éneklés, a különféle játékok és kézműves programok, valamint a kirándulások.

Ha valaki június második felében belépett a plébánia udvarába, meszeszerű kép fogadta: a közösségi ház egyik udvarában nagyobbacska gyerekek metáztak vagy labdával játszottak, a kertben pedig kisebb csoportokban beszélgettek, gondozták a virágokat vagy éppen rajzoltak. Aki a tantermeket is meglátogatta, azokban pingpongozókat vagy asztali focizókat láthatott. Nem volt ritka, hogy egy-egy újlaki hívó egy tál süteménnyel vagy egy kosár cseresznyével járult hozzá ahhoz, hogy a napközisek még otthonosabban érezzék magukat.

Beran Ferenc

ÉLETMENTŐ SZOFTVER A SZERETETSZOLGÁLATTÓL

Okostelefonokra letölthető életmentő szoftvert fejlesztett ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat - jelentette be Győri Lajos, a szervezet ügyvezető alelnöke. Elmondta: az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az emberek sok esetben azt sem tudják, hogyan kell mentőt hívni, nem tudnak hatékonyan segíteni a bajban. Ebben nyújt segítséget az általuk kifejlesztett szoftver, amelybe húszéves mentőszolgálatuk mintegy 35 ezer bevetésének tapasztalatait sűrítették bele. Az alkalmazás elindításával a főmenüből közvetlenül lehet mentőt hívni, méghozzá úgy, hogy

Európa egész területén egy gombnyomással az aktuális ország mentőszolgálatát tárcsázza a telefon. Emellett segít felkészülni azokra a kérdésekre, amelyeket a mentőszolgálat diszpécserre tesz fel, például megmondja, hol vagyunk, hová szeretnénk mentőt hívni.

Ezen kívül tartalmaz egy gyorsan, könnyen érthető szakmai útmutatót, amely a leggyakrabban előforduló balesetek, rosszulletek esetén nyújt hasznos tanácsokat. Az adott esetben emberéletek megmentéséhez is hozzájáruló szoftvert már letölthető a szeretetszolgálat honlapjáról.

KD

SZERZETESEK SIKERE KÉT KERÉKEN

Az egyetemek és a főiskolák kategóriájában immár negyedszer a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola végzett az első helyen a Magyar Kerékpáros Klub által meghirdetett *Bringázz a munkába!* elnevezésű, május elejéig tartó versenyen - adta hírül a Ferences Sajtóközpont. A szervezők szerint a „nemes küzdelemben” közel hatszáz intézmény indított saját csapatot. A dolgozók és a diákok az öthetes kampányidőszakban több mint 1600 alkalommal öltönyben és csaknem 3000-szer szoknyában, illetve szerzetesi habitusban tekertek a munkahelyükre, míg gyerekekkel több mint 3200 esetben kerékpároztak. A főiskola rektora, Orosz Lóránt ferences szerzetes, kánonjogász maga is mindennap biciklivel teszi meg az utat a Margit körüti rendház és az Erzsébet híd pesti hídfőjénél lévő főiskola között.

Ugyancsak a kerekéssel kapcsolatos hír, hogy bemutatták a Magyar Írószövetség székházában azt a könyvet, amelyet Hajnal Géza és Sneé Gergely jegyez, s a Szentendrei Ferences Gimnázium igazgatójának és diákjainak 2010-es, Rómáig tartó, igen kalandos biciklis zárandoklatáról számol be. A kötet egyik méltatója Jelenits István piarista atya volt, aki a nyolcvanas években maga is megtette néhányszor ezt az utat diákjaival két keréken. Az első csoportjában volt Lukovits Milán egykori gimnazista, aki Jelenits tanár úr szerint egyszer úgy az árokba zuhant, hogy azt gondolta, egy életre elmegy a kedve a bringázástól. Most ő a szentendrei gimnázium igazgatója, ferences szerzetes. Biciklizni, zárandokolni, együtt lenni ugyanis nagyon jó, minden megpróbáltatás ellenére - derül ki a *Nyerítő drótszamarakból*.

Kacsóh Dániel

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

CSALÁDOSOKNAK

EGYEDÜLÁLLÓKNAK

FIATALOKNAK

IDŐSEKNEK

KÖZÉLET ÉS HITÉLET

ANYANYELV ÉS KULTÚRA

KÖNNYŰ- ÉS KOMOLYZENE

ÉLETVITEL ÉS TUDOMÁNY

OKTATÁS ÉS SZÓRAKOZTATÁS

MESÉK GYEREKEKNEK

FM

102.1
BUDAPEST

MAGYAR
KATOLIKUS
RÁDIÓ

WWW.KATOLIKUSRADIO.HU

INFO@KATRADIO.HU ● 06 1 255 3333

ORSZÁGOS KATOLIKUS RÁDIÓ ALAPÍTVÁNY

CIB: 11100104-18183674-36000001